

ANNE FOX MAULE & CARLO HANSEN

Linnés korrespondance med Pehr Osbeck 1750–1753

Med inledning og anmærkninger

Den 27. juni 1752 kastede to svenske ostindiefarere anker i Göteborgs skærgård, »Prins Carl« under kommando af kaptajn C. G. Lehman, og »Götha Lejon«, kommanderet af D. Schierman. Det var ikke noget tilfælde, at de ankom på samme dag, de havde blot benyttet en kærkommen lejlighed til at slå følge på hjemrejsen fra Canton. Tiderne var urolige, og skibene var tungt lastede og vanskelige at manøvrere. »Götha Lejon« var sejlet hjemmefra i april 1750 og havde været i Bengalen og Suratte, inden den ankom til Canton; »Prins Carl« derimod, afsejlede i november 1750 og havde sit længste ophold undervejs, godt to måneder, i Cadiz i Spanien, hvor Ostindiska Compagniets skibe altid solgte medførte varer for spanske piastre, som var den mest ansete valuta i Kina. Her benyttedes også lejligheden til at indtage proviant og vand til den sidste del af rejsen, og herfra gik så færdens direkte mod Canton med nogle få dages opankring ved Java. Den 25. august 1751 nåede »Prins Carl« til Canton, hvor »Götha Lejon« lå på rheden. »Prins Carl« tilbragte 4 måneder og 10 dage i Kina indtil den 4. januar, da de to skibe begyndte hjemrejsen med korte ophold ved Java og Ascension.

Med sig hjem til Göteborg førte de to skibe, foruden den sædvanlige last af the, porcelæn, silketøj og meget mere, righoldige samlinger af planter, dyr og mineraler, hjembragte af Linnés »apostle«, skibspræsterne Pehr Osbeck og Olof Torén. Osbecks oplevelser undervejs og i det fjerne Østen er beskrevet i hans Dagbok Öfwer en Ostindisk Resa fra 1757, hvori Toréns breve til Linné er optaget som tillæg.

Foruden dagbogen eksisterer der imidlertid en brevveksling mellem Osbeck og Linné, som dels giver et interessant supplement til dagbogens skildringer, og dels, men ikke mindst, giver et godt indblik i de to korrespondenters arbejdsmetoder. Eftersom brevvekslingen er samtidig med Linnés afslutning af arbejdet på Species Plantarum, indeholder brevene adskillige oplysninger af værdi for botaniske taxonomer; det må